

Stichting DUPAN
Bronland 12-D
Campus Universiteit Wageningen

Postbus 249
6700 AE Wageningen
info@dupan.nl

Verschijnt 4 x per jaar
Jaargang 10

Op 1 juni 2010 sloegen de verenigingen van de palingkwekers, -handelaren en -visserij de handen ineen om de paling in Nederland te helpen. Zij richtten de Stichting DUPAN op. In datzelfde jaar ontstond het Duurzaam Paling Fonds, in 2017 opgevolgd door het Europese Eel Stewardship Fund. DUPAN hanteerde van meet af aan het motto: samenwerken aan een duurzame palingsector. Daarover berichten we graag in het DUPAN-Journaal.

www.dupan.nl

geheel
vernieuwd!

Herbevolking op het Veersemeer...

... en in de Friese boezem

Zeeland, Zuid-Holland en Friesland vol met jonge palingen

De natuur in Zuid-Holland, Zeeland en Friesland zijn dit voorjaar herbevolkt met 583.000 jonge palingen. Deze herbevolking met jonge paling is een EU-maatregel en gebeurt in heel Europa, om de palingstand te stimuleren. In Nederland zorgt Stichting DUPAN voor de coördinatie.

Tientallen beroepsvissers zetten zich in om de enorme hoeveelheid jonge paling uit te zetten. Dergelijke grote hoeveelheden zijn inmiddels geen uitzondering meer. Dat komt door de natuurlijke aankomst van jonge palingen (glasaal) aan de Europese kusten, die vanaf 2011 een duidelijke stijging laat zien (ICES-rapport 2019). Omdat de Europese kusten veelal ondoordringbaar zijn voor jonge palingen, wordt een deel van de jonge paling die zich met name in Frankrijk massaal ophoopt, in Nederland en andere Europese landen uitgezet.

De pootaal kwam uit Nederland, waar ze in een kwekerij enkele maanden apart werd gehouden om aan te sterken. De jonge palingen waren eerder in de riviermondingen van Frankrijk opgevangen, waar ze aankwamen na een reis via de Golfstroom vanuit de 6.000 kilometer verderop gelegen Sargassozee (Bermudadriehoek). In dat gebied worden alle Europese palingen geboren.

In Nederland werden dit jaar in totaal rond de 3,5 miljoen jonge palingen uitgezet. Met deze aantallen zitten veel

gebieden aan de maximale hoeveelheid; meer paling kan daar niet leven. De gebieden voor herbevolking zijn geselecteerd door de overheid. Wanneer de jongen tot volwassen palingen - zogenaamde schieralen - zijn uitgegroeid, kunnen ze vanuit die gebieden onbelemmerd naar de Atlantische Oceaan zwemmen om in de Sargassozee voor nageslacht te zorgen.

Deze uitzet wordt mede mogelijk gemaakt door het Ministerie van LNV. Voor de aankoop van glas- en pootaal is steun verleend vanuit het Europees Fonds voor Maritieme zaken en Visserij.

Europese Unie,
Europees Fonds
voor Maritieme zaken
en Visserij

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

Sustainable Eel Group onderbouwt nut herbevolking

Het herbevolken van gebieden met jonge paling is volgens de Sustainable Eel Group (SEG) geen wondermiddel, maar het belang ervan mag zeker ook niet onderschat worden. Herbevolking, of restocking zoals de Engelsen zeggen, maakt deel uit van de pragmatische benadering in het geheel van maatregelen om de palingstand te bevorderen. De ultieme oplossing voor het verbeteren van de levenscyclus van paling blijft evenwel het oplossen van de migratiebarrières en herstel van leefgebied. Volgens SEG zijn er 1,3 miljoen be-

lemmeringen voor de migratie van paling in Europa. Herbevolking is voorlopig dan ook nog wel nodig. In de praktijk zijn veel programma's voor herbevolking nauw verbonden met exploitatie, vaak in de vorm van (mede-) financiering of organisatie van de sector. SEG juicht die betrokkenheid van de sector bij de uitvoering van verantwoord beheer toe. En hoewel de exacte bijdrage van herbevolking aan de palingstand onzeker is, prijst SEG de investeringen die worden gedaan om de palingpopulatie te vergroten. [Het volledige standpunt van SEG over herbevolking is hier te lezen.](#)

EELRIC gaat in Corona-tijd onvermoeibaar door

Onderzoeksteam van het Eelric, met in het midden onderzoeksleider Dr. Ir. Arjan Palstra PhD

Ondanks de beperkingen die de Corona-tijd met zich meebrengt, gaat EELRIC onvermoeibaar door en worden flinke stappen gezet in het sluiten van de paling produc-

tiecyclus. Het tweejarig 'Innovatie in de aquacultuur' project 'EELRIC fase 2' is succesvol afgerond met het wekelijks produceren van larven (73 larvenbatches in 2019) die

ook steeds robuuster worden en tot 25 dagen na uitkomen in leven blijven. Per 1 januari is begonnen aan het volgende, fase 3-project met financiering vanuit DUPAN en de Europese Unie, Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij. Daarin wordt we toegewerkt naar etende larven met de eerste kunstmatig geproduceerde glasaal als doel. In het eerste kwartaal van dit jaar zijn daartoe alweer 14 larven batches geproduceerd, waaronder ook de eerste larven van vrouwtjes die met paling-specifieke hormonen zijn behandeld. Belangrijk in dit nieuwe project is ook het stimuleren van natuurlijke afrijping en afpaaieren. Met collega's in Finland hebben de onderzoekers aan het EELRIC de eerste spontaan afgerijpte paling ooit kunnen bestuderen. Die kennis is van belang om dieren in de toekomst hormoonvrij te kunnen laten voortplanten.

10 jaar DUPAN: “We moeten de paling een handje helpen!”

2020
DUPAN 10
JAAR

DUPAN bestaat dit jaar 10 jaar. In het kader daarvan kijkt DUPAN terug op 10 jaar samenwerking; in Nederland, in Europa, door de overheid, wetenschap, natuurorganisaties en de sector. 10 jaar waarin de wereld rondom paling veranderde van ‘onwetend’ naar ‘bewust’ en waarin met vereende krachten veel werd bereikt. In een 10-delige serie op www.dupan.nl gaan we in op onze aanpak en hoe we kijken naar herstelmaatregelen.

DUPAN werd opgericht met het doel om een substantiële bijdrage te leveren aan een versneld herstel van de palingstand en verbetering van de migratiemogelijkheden voor paling in Nederland en Europa. Meer doen dat de wet ons voorschrijft, zo gold toen de insteek. DUPAN zegde toe miljoenen te investeren in herstel. Die belofte zijn we meer dan nagekomen. We hebben veel, heel veel gedaan om de paling daadwerkelijk te helpen. De sector ondersteunt het Eel Stewardship Fund, dat het internationaal mogelijk maakt om jaarlijks tientallen miljoenen palingen veilig naar leefgebied en over de dijk te helpen

en wetenschappelijk onderzoek te financieren. [Lees hier de visie van DUPAN](#), en hier over de [doelen van onze stichting](#), zoals vastgelegd bij de oprichting in juni 2010.

En nu rest nog...

In de Aalverordening staat dat lidstaten maatregelen moeten nemen om de migratieroutes voor paling te herstellen. Dat is makkelijker gezegd dan gedaan. Een oplossing die voor een zalm werkt, zoals een vistrap, werkt voor paling juist niet. Een barrière oplossen voor paling is dan ook maatwerk. En elke barrière is weer anders. Nog meer maatwerk. Het zou dan ook honderden miljoenen kosten om alle barrières op te lossen. Vanuit die gedachte is het te verklaren waarom juist het herstel van migratieroutes onderbelicht is gebleven in de 11 jaar dat de Aalverordening van kracht is. De visserij beperken was een makkelijke knop om aan te draaien... Die liep in Nederland met 70% terug. Maar overall in Europa werd de visserij op paling sterk beperkt. De Europese Commissie is er in haar evaluatie van de Aalverordening dit voorjaar heel duidelijk over; lidstaten moeten hun aandacht in de komende jaren richten

op het verbeteren van niet-visserij gerelateerde sterfte van paling, waarbij de migratieroutes op de eerste plek komen.

Ontoegankelijk en minder draagkracht

In Nederland kan een stuk minder paling leven dan vroeger. Dat is een feit. De Kader Richtlijn Water heeft in heel Nederland voor schoon water gezorgd. Maar schoon water is ook voedselarm water, waardoor de draagkracht van het oppervlaktewater voor de palingpopulatie drastisch is afgenomen. Er is minder water en het water dat er is kan minder paling bevatten. Zuinig omgaan met wat we wel hebben, rentmeesterschap, is daarom het devies; zorg ervoor dat het overgebleven, gezonde leefgebied optimaal toegankelijk is voor jonge paling en dat volwassen paling er ook weer uit kan. Maar zover is het nog lang niet, dat is een proces van decennia. Ondertussen blijft menselijke hulp noodzakelijk. Daarom moeten we de paling helpen.

Geld verstandig besteden

Je kunt miljoenen besteden aan rapporten, plannen, campagnes en wat al meer. Belanghebbende partijen zoals natuurorganisaties, waterbeheerders en overheden kunnen dat geld ook opstapelen en besteden aan projecten die er echt toe doen en de paling een handje helpen. Voorbeelden van hoe dat kan, zoals case studies en succes stories, zijn er te over.

DUPAN helpt graag mee. [Klik hier als je met ons wilt samenwerken.](#)

Artikel 1

1. De stichting draagt de naam: **Stichting Duurzame Palingsector Nederland**, tevens afgekort als **Stichting DUPAN**.
2. Zij heeft haar zetel in de gemeente Wageningen.

Doel

Artikel 2

1. De stichting heeft ten doel:
 - het bevorderen van het herstel en instandhouding van de Europese paling (*Anguilla anguilla*) binnen haar natuurlijke leefomgeving;
 - het bevorderen van een goede, gezonde en duurzame palingstand in de Nederlandse binnenwateren en territoriale wateren tot en met de exclusieve economische zone (UNCLOS III) van Nederland waarbij natuurlijke intrek van glasaal, natuurlijke uittrek van schieraal, alsmede vrije migratie mogelijkheden tussen de wateren onderling uitgangspunten zijn;

Sterrenchef Martin Kruithof van De Lindenhof uitgeroepen tot Paling Patron 2020

Martin Kruithof, Meesterkok en patron-cuisinier van 2-sterren-Restaurant De Lindenhof in Giethoorn, is door Stichting DUPAN uitgeroepen tot Paling Patron van het jaar 2020.

De Paling Patron wordt uitgereikt aan mensen die zich inzetten voor de verbetering van de palingstand en het behoud van de Nederlandse palingcultuur.

Alex Koelewijn, voorzitter van DUPAN licht de keuze voor Martin Kruithof toe:

“Deze bijzondere chef draagt de smaaksensatie heel hoog in het vaandel. Maar een goede herkomst en een eerlijk en verantwoord product vindt hij net zo belangrijk. Dat past natuurlijk perfect bij het prachtige dier dat paling heet. Martin maakt van paling een culinair hoogstandje. Hij hecht daarbij belang aan een weloverwogen en verantwoorde keuze: voor paling met ESF-label, waarmee hij bijdraagt aan projecten die de palingstand helpen verbeteren.”

Sterrenchef Michel van der Kroft van 't Nonnetje in Harderwijk was de vorige Paling Patron. Hij droeg bij deze gelegenheid de award over aan Martin Kruithof. Michel: “Martin is een vakman voor wie ik heel veel respect heb. Hij laat ons genieten van paling in zijn beste vorm, heel puur bereid, waarbij het product echt in zijn waarde wordt gelaten. Ik geef de Paling Patron dan ook met trots door aan Martin.”

Als dank voor zijn verkiezing tot Paling Patron, zette Martin in het water achter zijn restaurant en lodge duizend jonge palingkjes uit.

Martin Kruithof was zeer ingenomen met de award: “Ik zet me al jaren goed in voor de paling. Niet gek ook, want paling hoort hier; we zitten hier midden in het veengebied de Weerribben. De wateren rondom Giethoorn vormen een prachtig natuurgebied waar de palingkjes op kunnen opgroeien tot gezonde, volwassen palingen. Met het ambassadeurschap van de Paling Patron zal ik graag promotie maken voor ESF-paling.”

DUPAN rijkt sinds 2018 de Paling Patron-award uit. DUPAN is van mening dat de problematiek van de palingstand niet altijd evengoed wordt benaderd. Met

v.l.n.r. Alex Koelewijn, Martin Kruithof en vorige Paling Patron Michel van der Kroft

Martin en Alex zetten 1.000 jonge palingkjes uit

deze award wil zij mensen in de schijnwerpers zetten die op een constructieve manier bijdragen aan de verbetering van de palingstand of die een ambassadeur zijn voor de Nederlandse palingcultuur. De award wordt jaarlijks uitgereikt aan een voorvechter uit bijvoorbeeld de wetenschap, natuurbescherming of de sector, die bestaat uit aquacultuur, visserij, rokerij en de horeca.

[Klik hier voor de film](#)